

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

30 ביוני 2008

396

כ"ז בסיוון התשס"ח

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 167 והוראת שעה), התשס"ח-2007. 644

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 167 והוראת שעה), התשס"ח-2008

1. תיקון סעיף 1 בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, בהגדרה "תושב ישראל" או "תושב", בפסקה (ב)(2), בסופה יבוא "למעט חבר בני אדם שהשליטה על עסקיו וניהולם כאמור מופעלים בישראל בידי יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או שהיה לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור, או בידי מי מטעמו, ובלבד שאותו חבר בני אדם לא היה תושב ישראל גם אם השליטה על עסקיו וניהולם לא היו מופעלים בידי יחיד כאמור או בידי מי מטעמו".

ד ב ר י ה ס ב ר

בהמשך לתיקון המוצע בסעיף 4 להצעת החוק, ולפיו יוענק, במשך תקופת ההטבות, פטור ממס ליחיד שהוא עולה חדש וליחיד שהוא תושב חוזר ותיק על כלל ההכנסות שהם מפיקים מחוץ לישראל (ראו דברי הסבר לסעיף האמור). מוצע לשנות גם את הגדרת "תושב ישראל" לגבי חבר בני אדם, ולקבוע כי אם השליטה על עסקיו של חבר בני האדם וניהולם מופעלים בישראל בידי יחיד כאמור, לא יראו את אותו חבר בני אדם כחבר בני אדם תושב ישראל במשך תקופת ההטבות. בלא שינוי ההגדרה כמוצע, יינתן הפטור ממס ליחיד כאמור רק אם ההכנסה שהופקה מחוץ לישראל מתקבלת בידיו במישרין, ופטור כאמור לא יינתן אם היחיד הוא בעל שליטה בחבר בני אדם שמפיק הכנסות מחוץ לישראל, שכן את חבר בני האדם יראו, בלא תיקון ההגדרה כמוצע, כחבר בני אדם תושב ישראל, שחייב במס על כלל הכנסותיו – הן אלה המופקות מחוץ לישראל והן אלה המופקות בישראל. האפשרות להעתיק את השליטה והניהול על חברות בין-לאומיות לישראל, בלא חשש לסיווגן כחברות תושבות ישראל, תתרום לפיתוח הפעילות הכלכלית ולהגברת חוסנו הכלכלי של המשק הישראלי.

לאור האמור, מוצע לתקן את פסקה (ב)(2) בהגדרה "תושב ישראל" או "תושב" לגבי חבר בני אדם, ולקבוע כי במשך תקופת ההטבות, לא יראו חבר בני אדם שהשליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל בידי עולה חדש, בידי תושב חוזר ותיק או בידי מי מטעמו, כתושב ישראל, ובלבד שאותו חבר בני אדם לא היה מסווג כתושב ישראל מסיבות אחרות מלבד היותו נשלט ומנוהל בידי יחיד כאמור. יובהר כי החרגת מבחן השליטה והניהול במשך תקופת ההטבות תחול גם אם חבר בני האדם מחוץ לישראל הוקם לאחר שובו של היחיד כאמור לישראל; כמו כן, אם מטעמו של יחיד כאמור פועלת, לדוגמה, הנהלה בישראל, לא יראו, מטעם זה בלבד, את חבר בני האדם כתושב ישראל, למשך תקופת ההטבות.

כללי מטרותיו העיקריות של החוק המוצע הן קליטת עליה, החזרת הון אנושי איכותי למדינת ישראל ועידוד משקיעים בעלי יכולת כלכלית גבוהה להיות לתושבי ישראל.

לצורך השגת המטרות האמורות מוצעים בהצעת חוק זו כמה תיקונים לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), ובין השאר בעניינים אלה:

– השוואת המעמד, לעניין מס, של יחיד שחדל להיות תושב ישראל ושב והיה לתושב כאמור לאחר עשר שנים לפחות (להלן – תושב חוזר ותיק), למעמד, לעניין מס, של יחיד שהיה תושב ישראל לראשונה (להלן – עולה חדש);

– הרחבת היקף הפטור הניתן לעולה חדש ולתושב חוזר ותיק, כך שיחול על כלל ההכנסות שהם מפיקים מחוץ לישראל, במשך עשר שנים מהיום שהיו לתושבי ישראל (להלן – תקופת ההטבות);

– הרחבת הפטור הניתן לעולה חדש ולתושב חוזר ותיק כך שיחול גם לגבי הכנסות שהם מפיקים באמצעות חבר בני אדם שהשליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בידיהם;

– מתן פטור מחובת דיווח לגבי הכנסות מחוץ לישראל שמפיק עולה חדש או תושב חוזר ותיק במשך תקופת ההטבות.

במקביל מוצע להותיר על כנם את הפטורים הקבועים בפקודה לגבי יחיד שחדל להיות תושב ישראל ושהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך שלוש שנים רצופות לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל, המוגדר כיום בפקודה, בסעיף 14(ג), "כתושב חוזר".

סעיף 1 ההגדרה "תושב ישראל" או "תושב" שבסעיף 1 לפקודה, מתייחסת הן ליחיד והן לחבר בני אדם. לפי ההגדרה האמורה, חבר בני אדם הוא תושב ישראל אם מתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא התאגד בישראל;

(2) השליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ח עמ' 524.

(1) בהגדרה "חברת משלח יד זרה", בפסקה (2), בסופה יבוא "ולא יובא בחשבון שיעור זכותו, במישרין או בעקיפין, של יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור";

(2) בהגדרה "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל" בסופה יבוא "לעניין זה, לא יובא בחשבון שיעור זכותו, במישרין או בעקיפין, של יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור".

"הנחה לקצבה של תושב ישראל לראשונה ושל תושב חוזר ותיק 9. על אף האמור בסעיפים 9א, 9ב ו-121, לפי העניין, ובכפוף לאמור בסעיף 14(א), קצבה שמקורה מחוץ לישראל שמקבל יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), בשל עבודתו במדינת חוץ, תהיה פטורה ממש עד לסכום הקבוע בהגדרה "קיצבה מזכה" שבסעיף 9א(א)."

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "תושב ישראל לראשונה ותושב חוזר";

(2) במקום סעיפים קטנים (א) עד (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 סעיף 9 לפקודה קובע כי סכום המס שישלם מי שעלה לישראל על קצבה שמקורה מחוץ לישראל, בשל עבודתו בחו"ל, לא יעלה על סכום המס שהיה משלם על אותה קצבה במדינה שבה משולמת הקצבה, אילו היה נשאר תושב אותה מדינה. בשל הקושי לקבוע את סכום המס שהיה משולם כאמור, שהוא, למעשה, מס תאורטי, ובשל הסיכון שבהוכחת גובה המס האמור, מוצע לקבוע כי לאחר תום תקופת ההטבות (שבמהלכה קיימת זכאות לפטור מלא), הסכום הפטור ממש בידי עולה חדש ובידי תושב חוזר ותיק, יהיה בגובה סכום "קיצבה מזכה", כהגדרתה בסעיף 9א לפקודה.

וזו נוסחו של סעיף 9 לפקודה שמוצע להחליפו:

"הנחה לקצבה של עולה"

9. על אף האמור בסעיפים 9א, 9ב ו-121, לפי העניין, סכום המס על קצבה שמקורה מחוץ לישראל שמקבל מי שעלה לישראל, בשל עבודתו במדינת חוץ, לא יעלה על סכום המס שהיה משלם על אותה קצבה במדינה שבה משולמת הקצבה, אילו היה נשאר תושב אותה מדינה."

סעיפים לסעיפים (2) (לעניין סעיף 14(א) המוצע), 10, 13 ו-10(1) ו-13

סעיף 14 לפקודה קובע בסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

שבו לאמור:

סעיף 2 סעיף 5(5) לפקודה קובע כי יראו הכנסה שהפיקה חברת משלח יד זרה, הנובעת מפעילות במשלח יד מיוחד, בגובה ההכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל, כהכנסה שמקום הפקתה בישראל. לצורך כך מוגדרים בסעיף האמור המונחים "חברת משלח יד זרה", "משלח יד מיוחד", "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל", "אמצעי שליטה", "בעל שליטה" ו"קרוב".

אחד התנאים להיותה של חברה "חברת משלח יד זרה" הוא החזקה של 75% או יותר באמצעי השליטה על ידי תושבי ישראל. בדומה, גובה ההכנסה החייבת (שהוא, כאמור, גובה ההכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל), נקבע בהתאם לשיעור זכותם של בעלי המניות תושבי ישראל. מוצע לתקן את ההגדרות "חברת משלח יד זרה" ו"הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל" כך, שלשם הבדיקה אם חברה היא חברת משלח יד זרה ולשם קביעת גובה ההכנסה של חברת משלח היד הזרה שרואים אותה כמופקת בישראל, לא יובא בחשבון, במשך תקופת ההטבות, שיעור זכותם, במישרין או בעקיפין, של עולה חדש ושל תושב חוזר ותיק. בלא התיקון המוצע יינתן הפטור ממש ליחיד כאמור רק אם ההכנסה שהופקה מחוץ לישראל מתקבלת בידיו במישרין, ופטור כאמור לא יחול לגבי הכנסה המתקבלת בידיו באמצעות חברת משלח היד הזרה, שכן את ההכנסה שמפיקה חברת משלח היד הזרה יראו, בלא התיקון המוצע, כהכנסה שהופקה בישראל.

"(א) יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה ותושב חוזר ותיק יהיו פטורים ממש במשך עשר שנים מהמועד שהיו לתושבי ישראל כאמור, על הכנסותיהם מכל המקורות המנויים בסעיפים 2, 2א ו-3, שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, אלא אם כן ביקשו אחרת לעניין ההכנסות, כולן או חלקן; בסעיף זה, "תושב חוזר ותיק" – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר ששהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך עשר שנים רצופות לפחות, מתוכן שמונה שנים לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל.

(ב) (1) על אף האמור בפסקה (א) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב" שבסעיף 1, לא יראו יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כתושב ישראל, במשך שנה אחת מהמועד שבו עלה או שב לישראל, לפי העניין (בסעיף קטן זה – שנת ההסתגלות), ובלבד שהיחיד הודיע לפקיד השומה, בתוך 90 ימים מיום הגעתו לישראל כאמור, בטופס שקבע המנהל, על בחירתו בהחלת הוראות סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

במטרה למנוע תכנוני מס מיותרים ולהפחית את החיכוך עם רשויות המס.

במסגרת סעיף 14(א) לפקודה, כנוסחו המוצע בסעיף 4(2) להצעת החוק, מוצע להגדיר "תושב חוזר ותיק" כ"יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר ששהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך עשר שנים רצופות לפחות, מתוכן שמונה שנים לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל". שהות ארוכה שכוזו מחוץ לישראל, המצביעה על ניתוק אמיתי ולאורך זמן ממדינת ישראל, מצדיקה את השוואת מעמדו, לעניין מס, של יחיד כאמור, למעמדו, לעניין מס, של עולה חדש.

כהוראת שעה לגבי מי שהיה לתושב ישראל בשנת המס 2008 או 2009, מוצע, בסעיף 13 להצעת החוק, לקבוע כי "תושב חוזר ותיק" יהיה יחיד ששהה דרך קבע מחוץ לישראל חמש שנים רצופות לפחות, מתוכן שלוש שנים לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל. מטרת הוראת השעה האמורה, לעודד את חזרתם ארצה של קבוצות אוכלוסייה איכותיות, אשר עזבו את הארץ לאחרונה, הכל בטרם יכו שורשים בחו"ל ולרגל המאמץ שנעשה בימים אלה במסגרת מבצע "חוזרים הביתה ב-60 לישראל"; קביעת הוראת השעה באופן המוצע, תאפשר למי שחדל להיות תושב ישראל ונמצא מחוץ לישראל במשך התקופה האמורה לעיל, לנצל את מסגרת ההטבות המוצעת בהצעת חוק זו, אך עם זאת לא תעודד הגירה שלילית בהיותה מוקנית ממילא רק למי שכבר נמצא מחוץ לישראל, ושב או עלה לישראל, לפי העניין, בשנת המס 2008 או 2009, לאחר שהות של חמש שנים רצופות לפחות מחוץ לישראל, מתוכן שלוש שנים רצופות לאחר שחדל להיות תושב ישראל.

לסעיף 4(2) (לעניין סעיף 14(ב) המוצע)

מוצע לקבוע כי עולה חדש ותושב חוזר ותיק רשאים לבחור שלא להיחשב תושב ישראל, לצורך הפקודה, במשך שנה אחת ממועד עלייתם לישראל או שובם לישראל, לפי העניין (להלן – שנת ההסתגלות). אם הודיעו על בחירתם האמורה בתוך 90 ימים מיום הגעתם לישראל, בחירה

"הכנסה ממדינת חוץ של יחיד שהיה לתושב ישראל"

14. (א) יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה היה פטור ממש במשך 5 שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל, על הכנסות מריבית, מדיבידנד, מקצבה, מתמלוגים או מדמי שכירות, שאינן הכנסות מעסק, ושמקורן בנכסים מחוץ לישראל אשר היו לו לפני שהיה לתושב ישראל ושנתרו בידיה לאחר שהיה לתושב ישראל, אלא אם כן ביקש אחרת, לעניין ההכנסה, כולה או מקצתה.

(ב) יחיד כאמור בסעיף קטן (א) יהיה פטור ממש, במשך 4 שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל, על הכנסות מעסק שהיה לו מחוץ לישראל במשך 5 שנים לפחות לפני שהיה לתושב ישראל לראשונה.

סעיף 97(ב)1 לפקודה קובע פטור ממש רווח הון במכירת נכס שהיה לעולה חדש לפני היותו לתושב ישראל, אם מכרו בתוך עשר שנים מהיום שהיה לתושב ישראל. במכירת נכס כאמור לאחר תום התקופה האמורה, קובע סעיף 97(ב)3 לפקודה כי חלק רווח הון המיוחס לעשר השנים הראשונות שלאחר העלייה, באופן לינארי, יהיה פטור ממש.

מוצע לתקן את סעיפים 14(א) ו-17(ב)1 לפקודה ולהרחיבם, כך שייקבע פטור ממש, למשך תקופה של עשר שנים – היא תקופת ההטבות, על כל ההכנסות – פירותיות והוניות, מכל המקורות המנויים בחלקים ב', ג', ה' ו'ה' לפקודה, שמפיק לראשונה עולה חדש, בלא תנאי בדבר מועד רכישת הנכס או משך החזקתו. כמו כן, מוצע להרחיב את הפטור האמור גם לגבי הכנסות כאמור המופקות בידי תושב חוזר ותיק, ובכך להשוות את מעמדו, לעניין מיסוי, של תושב חוזר ותיק, למעמדו, לעניין מיסוי, של עולה חדש.

מטרת התיקונים האמורים לתת תמריצים לאוכלוסיית העולים והתושבים החוזרים הוותיקים לעלות לישראל, במטרה להחזיר הון אנושי איכותי לישראל אשר ישקיע בפיתוח תכניות ארוכות טווח שיתרמו לפיתוח המשק, וכן

(2) על אף הוראות פסקה (1), הודיע יחיד על בחירתו בשנת ההסתגלות, כאמור באותה פסקה, תבוא שנת ההסתגלות במניין לעניין התקופות המפורטות להלן:

- (א) תקופת הפטור האמורה בסעיף קטן (א);
- (ב) התקופה האמורה בפסקה (ב)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב" שבסעיף 1;
- (ג) התקופה האמורה בפסקה (2) להגדרה "חברת משלח יד זרה" ובהגדרה "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל", שבסעיף 5(5)(ד);
- (ד) התקופה האמורה בהגדרה "תושב ישראל" שבסעיף 75(א)(15);
- (ה) התקופה האמורה בסעיף 97(ב)(1);
- (ו) התקופה האמורה בסעיף 134ב;
- (ז) התקופה האמורה בסעיף 135(1)(ב).

(ג) יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר ששהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך שלוש שנים רצופות לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל (בסעיף קטן זה – תושב חוזר), יהיה פטור ממס במשך חמש שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל, על הכנסות שאינן הכנסות מעסק, כמפורט להלן, אלא אם כן ביקש אחרת, לעניין ההכנסות, כולן או חלקן:

- (1) הכנסות מקצבה, מתמלוגים, מדמי שכירות, מריבית ומדיבידנד, שמקורן בנכסים מחוץ לישראל שרכש התושב החוזר בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל;
- (2) הכנסות מריבית ומדיבידנד שמקורן בניירות ערך מוטבים; לעניין פסקה זו –

ד ב ר י ה ס ב ר

שלוש שנים רצופות לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל. על פי סעיף זה, כנוסחו היום, יחיד כאמור פטור ממס במשך חמש שנים על הכנסות מריבית, מדיבידנד, מקצבה, מתמלוגים או מדמי שכירות, שאינן הכנסות מעסק, שמקורן בנכסים מחוץ לישראל שרכש בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל. כמו כן, סעיף 97(ב)(2) לפקודה קובע כי יחיד כאמור פטור ממס על רווח הון במכירת נכס מחוץ לישראל שרכש בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל, אם מכרו בתוך עשר שנים מהיום שחזר והיה לתושב ישראל. במכירת נכס כאמור לאחר תום התקופה האמורה, קובע סעיף 97(ב)(3) לפקודה כי חלק רווח הון המיוחס לעשר השנים הראשונות שלאחר השיבה, באופן לינארי, יהיה פטור ממס. לפיכך, על פי הדין הקיים, נכסים שנרכשים מחוץ לישראל על ידי תושב חוזר לאחר מועד חזרתו ארצה, לחילוף נכסים שרכש בתקופה שבה לא היה תושב ישראל, ההכנסות הנובעות מהן ורווח ההון הנובע ממכירתם, אינם פטורים ממס. הקושי בהוראה זו מתעורר, בעיקר, לגבי תיקי ניירות ערך (portfolio), זאת בשל טיבם של תיקי ניירות ערך שיש בהם תחלופת נכסים גבוהה.

כאמור משמעה כי אותו יחיד לא ייחשב תושב ישראל לצורך הפקודה ומכאן שלא יהיה חייב במס בישראל על הכנסתו מחוץ לישראל, לא יימנה במספר תושבי ישראל אם הוא בעל מניות בחברת משלח יד זרה או בחברה נשלטת זרה, והוא יהיה פטור ממס על הכנסות בישראל שרק תושבי ישראל חייבים לגביהן במס – הכנסות ממסחר בניירות ערך בבורסה, וכד'. עם זאת מוצע לקבוע כי שנת ההסתגלות תבוא במניין תקופת ההטבות שנקבעה בסעיפים שונים בפקודה לגבי יחידים כאמור.

מתן זכות הבחירה כאמור יביא לחיסכון בהתדיינות לגבי שאלת מועד תחילת התושבות הישראלית ויביא לצמצום החששות הקיימים ממילא אצל אלה הבוחנים את החזרת מרכז חייהם למדינת ישראל, הכל כדי להקל על יחידים כאמור בקבלת ההחלטה לגבי עצם ההגירה לישראל, החלטה שהיא קשה ומשפיעה על כלל תחומי החיים, הן ברמה העסקית-כלכלית והן ברמה האישית.

לסעיפים 2(4) (לעניין סעיף 14(ג) המוצע) ו-10(2) (3)

תושב חוזר מוגדר כיום בסעיף 14(ג) לפקודה, כמי שחדל להיות תושב ישראל ושהה דרך קבע מחוץ לישראל

"ניירות ערך מוטבים" – ניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל, המנוהלים מחשבון במוסד בנקאי זה, וכן ניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר מתוך הכנסה מניירות ערך מוטבים שהופקדה באותו חשבון;

"הכנסה מניירות ערך מוטבים" – כל אחת מאלה:

(1) ריבית שמקורה בניירות ערך מוטבים;

(2) דיבידנד שמקורו בניירות ערך מוטבים;

(3) רווח הון ממכירת ניירות ערך מוטבים;

"חשבון במוסד בנקאי זר" – חשבון במוסד בנקאי מחוץ לישראל, שלא בוצעו בו הפקדות לאחר שהתושב החוזר היה לתושב ישראל, פרט להפקדה של הכנסה מניירות ערך מוטבים."

5. בסעיף 67 לפקודה, ברישה, במקום "או לפני שהיה לתושב חוזר כמשמעותו בסעיף 14(ג)" יבוא "לתושב חוזר ותיק או לתושב חוזר, כאמור בסעיף 14(א) ו-(ג)".

6. בסעיף 75 לפקודה, בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1), בהגדרה "חברה נשלטת זרה", בפסקת משנה (ד)1, המילים "או בידי אזרחי ישראל תושבי האזור, כהגדרתם בסעיף 3א (בסעיף זה – תושבי ישראל)" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לישראל שרכש בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל"

סעיף 5 פרק שלישי2 בחלק ד' לפקודה, קובע הוראות לעניין פטור השתתפות לחברת החזקות ישראלית כהגדרתה בפרק האמור. בין השאר קבועות בסעיף 67 בפרק זה, הוראות לעניין עולה חדש ותושב חוזר. לאור הוספת ההגדרה של "תושב חוזר ותיק" בסעיף 14(א) לפקודה (כמוצע בסעיף 4 להצעת החוק), מוצע להרחיב את תחולת ההוראות שבסעיף 67 האמור גם לגבי תושב חוזר ותיק.

סעיף 6 סעיף 75 לפקודה קובע הוראות לעניין מיסוי רווחים שלא חולקו בחברה נשלטת זרה, המוגדרת לעניין זה, בין השאר, כחבר בני אדם תושב חוץ שלמעלה מ-50% מאמצעי השליטה בו מוחזקים בידי תושבי ישראל. הסעיף האמור קובע, בין השאר, כי יראו תושב ישראל שהוא בעל שליטה בחברה נשלטת זרה, כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים. מוצע לקבוע כי לשם הבדיקה האם חברה היא חברת נשלטת זרה ולשם הבדיקה מי הם בעלי השליטה שהם תושבי ישראל הרואים אותם כמי שקיבלו כדיבידנד את חלקם ברווחים שלא חולקו, לא ייחשב כתושב ישראל, במשך תקופת ההטבות, עולה חדש או תושב חוזר ותיק. בלא התיקון המוצע יינתן הפטור ממס ליחיד כאמור רק אם ההכנסה שהופקה מחוץ לישראל מתקבלת בידיו במישרין, ופטור כאמור לא יחול לגבי רווחיה הלא מחולקים של

מוצע שלא לשנות את הדין הקיים, ולהשאיר על כנה את הגדרת "תושב חוזר" ואת הסדר המס המהותי החל לגביו. עם זאת מוצע להוסיף לתחולת הפטור ממס גם הכנסות מריבית ומדיבידנד שמקורן בניירות ערך מוטבים וגם רווח הון הנובע ממכירת ניירות ערך מוטבים. לעניין זה מוצע להגדיר ניירות ערך מוטבים כניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל, המנוהלים מחשבון במוסד בנקאי זה, וכן ניירות ערך הנסחרים בבורסה, שרכש התושב החוזר מתוך הכנסה מניירות ערך מוטבים (ריבית, דיבידנד או רווח הון) שהופקדה באותו חשבון, והכל אם לא בוצעו בחשבון האמור הפקדות לאחר שהתושב החוזר היה לתושב ישראל, פרט להפקדה של הכנסה מניירות ערך מוטבים.

הרחבת תחולת הפטור גם לגבי הכנסות הוניות ופירותיות שמקורן בניירות ערך מוטבים, תמנע את העברת תיק ניירות הערך שיש לתושב החוזר טרם חזרתו לישראל, למסגרת של חברה זרה שיקים טרם חזרתו, ויפחית את החיכוך עם רשויות המס.

וזה נוסחו של סעיף 14(ג) לפקודה, שמוצע להחליפו:

"(ג) הוראות סעיף קטן (א) יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על הכנסות כאמור באותו סעיף קטן של יחיד שחדל להיות תושב ישראל ושהו דרך קבע מחוץ לישראל שלוש שנים רצופות לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל (בסעיף זה – תושב חוזר), מנכסים מחוץ

(2) אחרי פסקה (14) יבוא:

"(15) "תושב ישראל" – לרבות אזרח ישראל תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א, ולמעט מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור"

7. בסעיף 175(ה) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה" יבוא "לתושב חוזר ותיק" תיקון סעיף 175 ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".
8. בסעיף 175(א) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה" יבוא "לתושב חוזר ותיק" תיקון סעיף 175 ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".
9. בסעיף 175(ז) לפקודה, אחרי "לתושב ישראל לראשונה" יבוא "לתושב חוזר ותיק" תיקון סעיף 175 ובמקום "לפי סעיפים 14(א) עד (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א) או (ג)".
10. בסעיף 97 לפקודה, בסעיף קטן (ב) – תיקון סעיף 97

(1) בפסקה (1), במקום "כמשמעותו בסעיף 14" יבוא "ותושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א)" והמילים "לפני היותו לתושב ישראל" – יימחקו;

(2) בפסקה (2), במקום הרישה עד המילים "באותו סעיף" יבוא "תושב חוזר כמשמעותו בסעיף 14(ג) פטור ממס על רווח הון ממכירת נכס שרכש מחוץ לישראל בתקופת שהותו מחוץ לישראל לאחר שחדל להיות תושב ישראל" ובסופה יבוא "לעניין זה, "נכס" – לרבות ניירות ערך מוטבים כהגדרתם בסעיף 14(ג)";

(3) בפסקה (3), במקום "או לתושב חוזר, לפי העניין" יבוא "כאמור באותן פסקאות".

11. אחרי סעיף 134 לפקודה יבוא:

"פטור מדיווח 134ב. על אף הוראות סעיף 131, יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), לא יהיה חייב בהגשת דוח כאמור בסעיף 131, לגבי כל הכנסותיו שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור; הוראות סעיף זה לא יחולו על הכנסות שלגביהן ביקש היחיד, לפי הוראות סעיף קטן (א) של סעיף 14, כי לא יחולו הוראות הסעיף הקטן האמור"

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצעים בהצעת החוק, ולהוסיף את המונח תושב חוזר ותיק, להפניות האמורות.

סעיף 11 מוצע להוסיף לפקודה את סעיף 134ב, ולקבוע כי יחיד שהוא עולה חדש או תושב חוזר ותיק יהיה פטור מחובת הגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה, במשך תקופת ההטבות, לגבי כלל הכנסותיו מחוץ לישראל, למעט לגבי הכנסות כאמור שלגביהן ביקש, לפי סעיף 14(א) לפקודה, כנוסחו המוצע בסעיף 4 להצעת החוק, שלא יחולו עליהן הוראות הפטור האמור. הכנסות אלה פטורות ממס לפי המוצע בהצעת חוק זו, כך שלא צפויה לצמוח תועלת מהחלת חובות הדיווח על הכנסות האמורות. הפטור האמור הוא למשך תקופת ההטבות, הכוללת את שנת ההסתגלות האמורה בסעיף 14(ב) לפקודה, כנוסחו בסעיף 2(4) להצעת החוק.

חברה נשלטת זרה שרואים אותם כאילו חולקו כדיבידנד ליחיד.

סעיפים סעיפים 175(ה), 175(א) ו-175(ז) לפקודה, 7 עד 9 מהווים חלק מהוראות פרק רביעי בחלק ד' לפקודה, שעניינו נאמנויות. הסעיפים האמורים כוללים התייחסות לפטורים החלים לגבי הכנסותיהם של תושב ישראל לראשונה ושל תושב חוזר, כפי שהם על פי הדין החל היום. לאור תיקונו של סעיף 14 (כמוצע בסעיף 4 להצעת החוק), שלפיו הפטור לגבי הכנסות פירותיות שלו זכאי תושב ישראל לראשונה, יחול גם על תושב חוזר ותיק ויוסדר כולו בסעיף 14(א) לפקודה, והפטור לגבי הכנסות כאמור שלו זכאי תושב חוזר, יוסדר בסעיף 14(ג) לפקודה, מוצע להתאים את ההפניות שבפרק רביעי לסעיפים

12. בסעיף 135 לפקודה, בפסקה (1), האמור בה יוסמן "א" ואחריה יבוא:
 "ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, כאמור בסעיף 14(א), לא יהיה חייב בהגשת דוח על הונו ונכסיו שמחוץ לישראל, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור; הוראות פסקת משנה זו לא יחולו על הון ונכסים שלגבי הכנסות שנבעו מהם, כולן או חלקן, ביקש היחיד, לפי הוראות סעיף קטן (א) של סעיף 14, כי לא יחולו הוראות הסעיף הקטן האמור";
13. על אף הוראות סעיף 14(א) לפקודה, בנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, לגבי מי שהיה לתושב ישראל בשנת המס 2008 או 2009, יקראו את ההגדרה תושב חוזר ותיק שבסעיף האמור כך:
 "תושב חוזר ותיק" – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר ששהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך חמש שנים רצופות לפחות, מתוכן שלוש שנים לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל";
14. תחילתם של סעיפים 1, 5(ה), 9, 14(א) עד (ג), 67, ח, 75(א), 75(ז), 75(א), 75(ז), 97(ב), 134 ו-135(1) לפקודה, כנוסחם בחוק זה, ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) (בסעיף זה – יום התחילה), והם יחולו, לפי העניין, על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה, לתושב חוזר ותיק או לתושב חוזר, ביום התחילה ואילך; הסעיפים האמורים, כנוסחם לפני יום התחילה, ימשיכו לחול, לפי העניין, על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר, לפני יום התחילה.

ד ב ר י ה ס ב ר

איכותי למדינת ישראל ועידוד משקיעים בעלי יכולת כלכלית גבוהה להפוך לתושבי ישראל. לאור האמור מוצע כי ההטבות המוצעות בהצעת החוק יחולו על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה, על מי שהיה לתושב חוזר ותיק ועל מי שהיה לתושב חוזר, לפי העניין, החל ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) (להלן – יום התחילה). במועד האמור גובשו עיקרי ההטבות המוצעים בהצעת חוק זו והובאו לידיעת הציבור הרלוונטי, בכפוף להשלמת הליכי החקיקה הנדרשים של תיקון החקיקה המוצע.

בהתאמה מוצע להבהיר כי הגדרות הפקודה הקיימות לגבי תושב חוזר והוראות המיטוי החלות לפי הפקודה לגבי מי שהיה תושב ישראל לראשונה ולגבי מי שהיה לתושב חוזר, לפני יום התחילה, ימשיכו לחול עליהם (ראו למשל סעיפים 9, 14(א) עד (ג), פרק רביעי 2 וסעיף 97(ב) לפקודה, כנוסחם היום).

סעיף 12 סעיף 135 לפקודה קובע, בין השאר, את סמכות פקיד השומה לדרוש דוחות, ידיעות ופנקסים מהנישום. מוצע לתקן את פסקה (1) שבסעיף האמור ולקבוע, כי על אף הסמכות האמורה, עולה חדש או תושב חוזר ותיק יהיה פטור מחובת דיווח על הונו ונכסיו המצויים מחוץ לישראל, במשך תקופת ההטבות, למעט על הון ונכסים שלגבי ההכנסות שנבעו מהן, כולן או חלקן, ביקש היחיד, לפי סעיף 14(א) המוצע, כנוסחו בסעיף 4 להצעת החוק, שלא יחולו עליהן הוראות הפטור הקבועות בסעיף 14(א) האמור. ההכנסות הפירותיות העשויות לנבוע מנכסים אלה ורווח ההון שעשוי להיות מופק ממכירתם, פטור ממס לפי הצעת החוק כך שלא צפויה לצמוח תועלת רבה מהחלת חובת דיווח על קיומם של נכסים אלה, ובכך יהיה גם כדי להבטיח את הפחתת החיכוך של רשויות המס עם אוכלוסיית העולים החדשים והתושבים החוזרים הוותיקים.

סעיף 14 כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, מטרות הצעת החוק הן קליטת עליה, החזרת הון אנושי